

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Хмельницький національний університет



МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ В УМОВАХ БІГРАВІТАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

*Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції*

22–23 травня 2014 р. м. Хмельницький

Хмельницький

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА НА ОСВІТУ

Освіта є основою духовного, соціального, економічного, культурного розвитку суспільства і держави. Її основна мета - всебічний розвиток людини як особистості, розвиток її талантів, виховання високих моральних якостей, забезпечення кваліфікованими спеціалістами. В умовах становлення інформаційного суспільства право на освіту набуває все більшого значення.

Нормативно-правове забезпечення права людини і громадянина на освіту та поступове розширення його змісту відіграє важливу роль з погляду становлення України як незалежної держави з високим кадровим потенціалом. Даною проблематикою займалися різні вчені та науковці, зокрема С. Алексєєв, С. Гусарєв, А. Колодій, В. Копейчиков, О. Скакун, О. Тихомиров, однак деякі аспекти конституційного права на освіту та його нормативне закріплення залишаються не дослідженими та викликають науковий інтерес.

У сучасному суспільному просторі право на освіту розглядається як одне з фундаментальних прав людини. Без якісної освіти неможлива повноцінна реалізація жодного особистісного чи громадянського права людини. Для того щоб існувати у сучасному європейському просторі необхідно нормативно закріпити усі аспекти даного права та неухильно дотримуватись таких норм.

Звертаючись до нормативно-правового забезпечення права на освіту, як першочергової ланки у системі дотримання та ефективної його реалізації слід звернутись до ряду правових актів. Зокрема, Загальна Декларація прав людини закріпила обов'язковість, загальнодоступність та безоплатність початкової освіти. У ній йдеться про те, що освіта повинна бути спрямована на повний розвиток людської особи і збільшення поваги до прав людини і основних свобод [4].

Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права також стверджує право кожної людини на освіту. Тут деталізовані цілі освіти, яка «повинна бути спрямована на повний розвиток людської особистості і свідомості її достоїнства і повинна зміцнювати повагу до прав людини і основних свобод» [6].

Європейська Конвенція про захист прав людини і основних свобод говорить, що «нікому не може бути відмовлено в праві на освіту». Дане формулювання підтверджує право кожної людини на освіту, накладає заборону на дискримінації у праві на освіту [5].

В Україні прийнято низку законів, що сприяють забезпеченню прав громадян на освіту. Передусім це Конституція України та Закон України «Про освіту», закони України «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про дошкільну освіту», «Про позашкільну освіту», планується прийняти новий більш вдосконалений закон «Про вищу освіту».

У Конституції України визнано, що «права та свободи людини є невідчужуваними та непорушними». Наступна норма Основного закону говорить про те, що «повна загальна середня освіта є обов'язковою; держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах [1].

Нормативно-правове регулювання освітніх процесів має важливе значення, без якого не можна говорити про дотримання цього конституційного права людини і громадянина. Слід на законодавчому рівні закріпити державного бюджетного фінансування, більшою мірою переймати досвід європейських країн, закладати до бюджету кошти на стажування науково-педагогічних працівників та сприяти цьому, підтримувати індивідуальних зусилля громадян щодо підвищення свого освітнього рівня, та з цією метою організовувати курси, лекції, заняття, тощо[10, с.7]. Ці та інші заходи дадуть змогу більш повно регулювати ті аспекти права на освіту, які поки що недостатньо врегульовані законодавством.

Не дивлячись на це, сучасний стан розвитку суспільства, зміна ідеології вимагає змін у сучасному освітньому законодавстві. Так зокрема не усі норми сучасного законодавства відповідають реаліям сьогодення та не завжди дотримуються. Саме це викликає занепокоєння. Національне законодавство України стосовно права на освіту та його гарантій має сформуватись на основі світових та європейських стандартів у цій сфері.

На сьогодні в Україні чимало зроблено для розвитку нормативно-правової бази, що регулює відносини у сфері освіти. Конституція і закони України, міжнародні правові договори, що є частиною національного законодавства, гарантують громадянам реалізацію права на освіту. Це забезпечує необхідні передумови для створення ефективних механізмів гарантування та захисту права на освіту українських громадян у відповідності зі світовими та особливо європейськими стандартами. Важливо, щоб ці норми не лише були закріплені, але й вдосконалювались з метою наближення їх до сучасних реалій. Крім того для побудови досконалого законодавства слід переймати досвід європейських держав. Доречно було б при прийнятті нових правових норм звернути увагу на нормативно-правове закріплення права людини та громадянина на освіту в іноземних державах та гарантії, що надаються державами, тим паче, що на сьогодні значна кількість українців прагне здобути освіту за кордоном, та в свою чергу до України прибувають на навчання іноземні студенти.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Офіц. текст. Коментар законодавства України про права і свободи людини та громадянина: Навч. посіб. / Авт.-уклад. М.І. Хавронюк. - Вид. 2-ге, перероб. і доп. - К., 2003. - 384 с.
2. Закон України «Про освіту» від 23 травня 1991 р. станом на 23 грудня 2010 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. - 1991. - №34. - Ст. 451
3. Загальна декларація прав людини (прийнята ГА ООН 10.12.1948) // Права людини. Міжнародні договори України. – К.: Юрінформ. 1992.– С.18-24.
4. Европейская конвенция о защите прав и основных свобод человека от 4 ноября 1950 года // Юридический вестник. – 1998. – №4. – С.17-28.
5. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права // Юридический вестник. – 1996. – №3. – С.12-26.
6. Боняк В.О. Конституційне право людини і громадянина на освіту та його забезпечення в Україні: Автореферат дис. канд. юрид. наук: 12.00.02 / Національна академія внутрішніх справ України. - К., 2005. - 20 с.
7. Заворотченко Т. М. Конституційно-правові гарантії прав і свобод людини і громадянина в Україні: Дис. канд. юрид. наук: 12.00.02 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. - К., 2002. - 222 с.

ЗМІСТ

Історико-країнознавчі та політико-правові аспекти формування сучасних міжнародних відносин

Антонюк Н. В. Сучасні українсько-польські відносини: геополітичний контекст	3
Дячок В. В. Випадки порушення норм дипломатичного протоколу і етикету в міжнародних зносинах та їх наслідки (на прикладі української дипломатії)	5
Бровко Н. І. Нормативно-правове забезпечення конституційного права людини і громадянина на освіту.....	9
Чупира В. В. Особливості формування ідентичності в умовах бігравітаційних впливів	10
Байковський П. Б. Вибори до європейського парламенту: правові підстави та політичні особливості	14
Шишкін І. Г. Проблема кордонів і меншин у програмах польських політичних партій в роки Другої світової війни	16
Соловей А. М. Становлення державного апарату Української СРР: загальні тенденції і уроки (грудень 1917–1920 рр.)	20

Інформаційно-аналітична діяльність у системі міжнародних відносин

Масляк Б. О., Адамів О. П. Класифікація країн Європи щодо можливості інтеграції	23
Малигін О. В. Взаємозв'язок національного та загальноєвропейського рівня повноважень в ЄС	24
Заверач М. М. Бізнес-аналітична платформа Deductor як інструмент дослідження часових рядів при прогнозуванні міжнародних відносин.....	26
Бондаренко О.І. Прояви євроскептицизму через призму дослідження суспільної думки громадян ЄС.....	29
Синюк О. М. Засоби масової інформації як активний учасник міжнародних процесів.....	31
Рудковський О. В. Систематизація складових системи корпоративної безпеки міжнародних корпорацій.....	34
Лемещук О. В. Політичне регулювання інформаційних потоків у Центрально-Східній Європі.....	35
Геделевич Є.В. Сучасні тенденції інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах.....	38
Бондаренко О. І., Кушнір І. В. Особливості розвитку Данії на сучасному етапі.....	41
Малигін О. В., Кравчук В. О. Контент-моніторинг світових ЗМІ з питання інтеграції України до ЄС та НАТО.....	44

Сучасні закономірності розвитку світового господарства та міжнародних економічних відносин

Михайловська О. В. Регіонально-кластерна політика у розвитку світової економіки.....	47
Кифяк В. Ф. Організаційно-економічні основи формування територіально-галузевих кластерів	49